

1. Juku naaseb eliitkooli sisseastumiskatsetelt ja isa küsimisele, et mida küsiti, vastab: "Milliseid aastaaegu sa tead? Meenus ainult kolm aastaaega! Ei mäletanud Poussini ja Arcimboldo maale, ei Sozzi freskosid, ei Marc Chagali mosaiiki. Sootuks kadus mälestust Akhinyani tantsutsükkel Piazzolla tango-stiilis tsükkel ja kõik aastaaegade nimelised balletid. Loodan, et Vivaldi viiulikontserdist "Neli aastaaega" (1723), Tšaikovski 1876. aasta "Aastaaegadest"

jaoratooriumist "Aastajad" (1801) piisab!" **Täitke**

lünk elik nimetage oratooriumi autor!? Vihjeks muusikat, küsitava pilt ja teadmine, et küsitav elas pea kogu elu Austrias ja töötas suurema osa oma karjäärast muusikuna jõukas Esterházy õukonnas.

The Seasons [HD] - Winter part 1: introduction

<https://www.youtube.com/watch?v=2aNh7wpH9Yg>

2. Eksisteerib igasugused edetabeleid. Milles seisneb see TOP -3 Vanast Testamendist?

Methusala 687 – 1686 AM

Jared 460 - 1422 AM

Noa 1056 – 2006 AM

Coat of arms

3. Kristuse sümbolit Jumala Talle (ld.k. *Agnus Dei*) kujutatakse tihti verdjooksva ohvrilambana, enamasti aga on tal pea ümber sära ja lehviv ristilipp sõra vahel. Nii ka küsitava saare lipul ja vapil. **Mis saar see on?** Saare nime kannab ka väga maitsva lihaga kõrgelt hinnatud lihalambatõug, mis aretati kohaliku maalamba ristamisel karakuli ja romanovi

tõuga juba viikingiajal.

4. Hannibali armee teekond üle Alpide on muinasjutuliselt põnev teema. Et kuidas pääses 218. aastal eKr Kartaago väejuht Hannibal Vahemere äärest 37 sõjalevandi, 38 000 jalamehe ja 8000 hobusega üle Alpide Itaaliasse. Et mööda millist mäekuru, orgu ja liustikku... Püüti leida geoloogilisi ja paleobotaanilisi märke, mis võiksid klappida ajalooliste kirjeldustega sellest sõjaretkest. Sel teemal on ilmunud teadusartikleid ajakirjades *Geoarchaeology* (2007), *Archaeometry* (2010) ja mujal. Nimetage rahvusvahelisse uurimisrühma kuulunud tuntud Eesti teadlane, omaaegne Tartu ülikooli rektor!?

5. Meie vägimehed - Kalevipoeg, Suur Tõll, Leiger, Starkadr. **Mis nime all tuntakse Muhumaa vägilasmuistendi kangelast?**

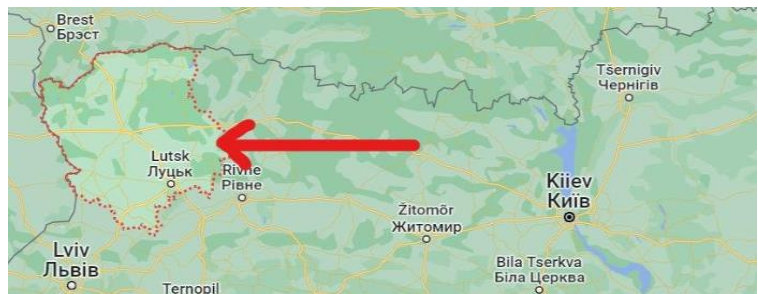
6. Metsik Lääs kohtub Itaalia hingega, kartmatud New Yorgi gangsterid kohtuvad kauboidega tolmusest preeriast, ristiisa kohtub taksojuhiga ja filmimaagia kohtub võrratu sümfooniaorkestriga. **Nimetage itaalia helilooja ja dirigent?!** Ta on loonud muusika rohkem kui 500 filmile ja teleseriaalile, aga kirjutanud ka sümfoonilisi ja kooriteoseid. Kõige tuntum on tema looming režissöör Sergio Leone vesternitest, nagu näiteks "Hea, paha ja inetu" ja "Ükskord Metsikus Läänes"

Once upon a time in the West (Sergio Leone film)
<https://www.youtube.com/watch?v=2s0-wbXC3pQ>

7. 1988.aastal kaevasid Nõukogude arheoloogid välja Kiievi Petšerski Lavras hoitud säilmed ja uurisid neid, Nende aruanne viitas sellele, et mees oli pikk (1.81m) ja tema luudel olid varases eas seljaajuhaiguse tunnused ja jäljed paljudest haavadest, millest üks oli surmav. Uuritava mehe hüüdnimi oli Tšobotok – vanaslaavi keeles "(väike)saabas", mis anti talle pärast intsidenti, kus ta võitles vaenlastega vaid saapaga. Mõned allikad samastavad teda Kalevipojaga, tõsi, pärines ta soomeugri aladelt. Kellest on eelnev jutt?

8. Ukraina võimud on juba mõnda aega hoiatanud, et Venemaa võib Valgevene kaudu soovida avada uue rindejoone ja nimetanud Volõõna oblastit võimalikuks sissetungi piirkonnaks. Ukraina sõjaväe pressiesindaja kinnitas Reutersile, et teatavatest kohalikest on neil selle võimaluse ära hoidmiseks hetkel väga palju kasu. Kohalikest koosnev "kaitsejõud" on seal nimelt kilomeetrite viisi jõekaldaid läbimatuks muutnud, paljud teed on mudased ja põllud üle ujutatud. Kes moodustavad selle abiväe?

9. Kus saab näha kõikki James Bondi versioone üheskoos?

10. Mis oli esimene riik, mis seadustas e-passi? Jaanika Merilo sõnul saab passi näidata nutitelefonis, avades Diia, tehes päringu rahvastikuregistrisse ja kuvades QR-koodi, millega ametnik saab kontrollida dokumendi autentsust. Elektroonilisi dokumente peavad vastu võtma kõik ametiasutused ning ühinenud on ka pangad, telekomi- ja paljud muud ettevõtted.

11. Nimetage kõige kauem etendatud lavateos Eesti teatri ajaloos ja selle 2 autorit? 3 õiget – 2p, kaks õiget – 1p.

Laul Põhjamaast. Filmist Vello Salo. Igapäevaelu müstika

<https://www.youtube.com/watch?v=tsd1CTTsJCo>

12. Nüüd aga nimetage eelkuuldud *Laulu Põhjamaast* sõnade autor? 1959. aastal lõpetas ta TPI keemiainsenerina ja 1965. aastal Konservatooriumi kompositsiooni erialal. kuulus aastast 1994 Eesti Heliloojate Liitu ja aastast 1966 Eesti Kirjanike Liitu. Lisaks on ta veel ristitud Uku Masingu poolt.

Küsitav noorena

13. Mõiste “savu“ on läbi soome keele jõudnud eestikeelsesse narkomaanide sõnavarasse kanepitõmbamise tähenduses. Huvitaval kombel on ka võro murdes sõna “savu, om savvu“. **Mis on eestikeelne vaste?** Vahest aitab teid ka pildil oleva isiku suursaavutus.

Anna Hints on filmirežissöör, stsenarist ja helilooja, kellel sügavad juured Lõuna-Eesti unikaalses kultuuris.

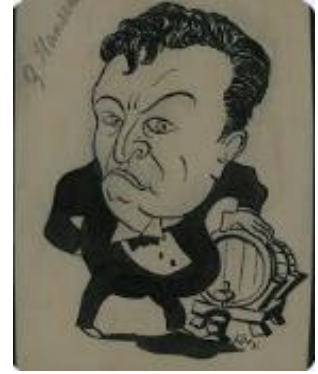
14. Osana Tartu uuest tunnuskujundusest loodi kirjatüüp, milles on näha mõjutusi kirillitsast ning kohati ka ladina tähtede asendamist vene omadega. Tegemist on väga kreaatiivse lahendusega, mis viitab Juri Lotmanile. **Mis nime kannab Tartus kasutatav font?**

Maa- ja õhuvägi		Kood
Auaste	Lühend	
 Kindral	kin	OF-9

15. President Alar Karis allkirjastas 24.01.2023 käskkirja, millega andis kaitseväge juhatajale kindralleitnant Martin Heremile kindrali sõjaväelise auastme. Tegemist on Eesti kaitseväes antava kõrgeima auastmega maa- ja õhuvägedes. **Varem on Eestis kindrali auaste antud veel Riho Terrasele, Ants Laaneotsale, Aleksander Einsele ja Kelle nimi puudub loetelus?**

16. Esimese eesti kirjanduse päeva/ Anton Hansen Tammsaare (AHT) 145. sünniaastapäevast tulenev küsimus. 1919. aastal Saaremaal puhanud siis veel vähetuntud AHT oli üllatunud, et paljud inimesed olid temast väga huvitunud – kohalik mõisnik kutsus isegi külla. Selgus, et teda aetakse segamini ühe teise tuntud isikuga. **Kelleks AHT Saaremaal peeti?!** Eesnimega paluksin! *Mõlemad õiged – 2p, pool vastust – 1p*
Mu isamaa, mu õnn ja rõõm 1927
 Kirjastaja: His Master's Voice Ilmumisaeg: 1927
<https://www.youtube.com/watch?v=svKMRtn6GwA>

17. *Eesti kirjandusloos on ainult kaks üleöö legendaarseks teoseks muutumise juhtumit: A. H. Tammsaare «Tõde ja õigus» 1926. aastal ja kümme aasta hiljem. Need väliselt karmijoonelised teosed puudutasid millegagi hellalt lugejate kõige varjatumaid ja õrnemaid närviotsi. Need olid Eesti. Küsitav kirjanik suhtus Tammsaarse muide kriitiliselt. Ta oli veendunud, et Tammsaare ei kujuta eesti talupoega "õigesti", ja tegi ise vastavaid katsed. Kuid tema nn asunikutriloogia (1921–1924) või uhmakalt esitletud romaan «Karuskose» (1943) ei jäänud püsima. Küsitava teose näol on tegemist suurejoonelise tetraloogiaga, mille kolm viimast osa on ilmunud paguluses (I–1936, II–1948, III–1951, IV–1954). **Nimetage see kuulus kirjandusteos ja selle autor?!** *Mõlemad õiged – 2p, pool vastust – 1p.*

18. Oskar Lutsu Tootsi-lugude olulistematel tegelastel on kõigil eesnimi va ühel, kes, tõsi-küll, filmis "Suvi" kirjutab oma eesnime initsiaaliks „A“. Jutustuses "Sügis" mainib Luts tema kodukülaks Kantküla. **Nimetage see eesnimetu tegelane!?**

19. Valmissööda tootja Pro Grupp Invest tütarettevõtte PG Oil avas jaanuaris Jõgevamaal Kantkülas modernse tehase koos punkerhoidla, täisautomaatse väikepakkeliini ja kahemegavattise võimsusega päikesepargiga. **Mis on selle põhiline toode?** Tooraine peaks olema kodumaine.

20. 1. veebruaril 2023 jõustus äriseadustiku muudatus, millega saavad ettevõtjad osakapitali määramisel suurema vabaduse – senine 2500€ miinimum osakapitali nõue kaotas kehtivuse. Asutaja(te) vastutuse määr 2500€ jääb kehtima ka siis, kui äriühing on asutatud piisava kapitalita. **Milline on siis kehtiv äriühingu osakapitali miinimum nõue?** Eksimise võimalust ei saa paraku anda!

21. Uues, sel aastal linastuvas Asterix'i ja Obelix'i filmis "Keskmaa kuningriik" osaleb kindral Antiviruse rollis väga tuntud sportlane. Kes?

ASTÉRIX AND OBÉLIX: THE MIDDLE KINGDOM Trailer (2023)

<https://www.youtube.com/watch?v=RBknYdEECsw>

22. Teedeehitus- ja korrashoiu ettevõtte Verston investeeris möödunud aastal uude hooldus- ja ehitustehnikasse ligi 9 miljonit eurot. Talvise teehoolde perioodi alguseks saabusid Verstoni piirkonnakeskustesse üle Eesti 19 Scania ja Volvo hooldeautot ning masinaparki lisandus ka 15 uut John Deere traktorit. Efektiivsemaks lumekoristuseks soetati 360 000 euro eest uusi sahasid ja suveks 900 000 euro väärtuses niiduseadmeid, teatas ettevõtte. **Nimetage Verstoni omanikeringi kuuluv Eesti Valgetähe IV klassi teenetemärgi saanud tippportlane?!**

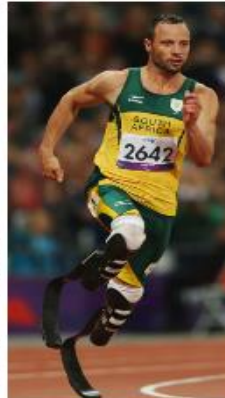
23. Pildil kaks ühenimelist inimest. Naisterahvas Anita on Kanada kaitseminister, mees, hüüdnimega *Madrase tiiger*, aga tippportlane – mitmekordne oma ala maailmameister, 2022.aasta reitingus maailmas 9.kohal. **Mis on ühine nimi ja mehe spordiala?!** Mõlemad õiged – 2p, pool vastust – 1p.

24. Kaks meest, üks nimi?!

Boris

Oscar

25. Ta pole pelgalt spordiala valitseja, vaid vääramatu valitseja. Ta on viimasel neljal aastal võitnud maailmakarikasarja. Neil hooaegadel on ta võitnud 80 võistlusest 53 ehk 66% võistlusi. . "Olla tähendab igal ajal töötamist ja areng ei tohi korrakski peatuda. Võidunälg peab olema järjepidev, igal võistlusel üritad olla täiuslik. Samal ajal peavad treenimine ja võistlemine pakkuma naudingut, siis pole see masendavalt raske. Iseenesest on asi lihtne: mida rohkem teed ränka tööd suvel, seda parem tulemus on talvel," rääkis ta enda kohta. **Spordiala ja sportlane?!** Mõlemad õiged – 2p, pool vastust – 1p.

26. Jaanuaris esinesid Unibet Arenal kaks sümfoonilise metalli ansamblit, kes on oma jõud ühendanud Euroopa-turnee projektiks nimega "The Epic Apocalypse Tour". Hollandi ansambli vokalisti Simone Simonsi ainulaadne tämber kohtub melanhoolse, kuid võimsate soome tšellodega. **Nimetage mõlemad ansamblid!?** Vihjeks veel, et küsitavate nimed esinevad küsimuses. Mõlemad õiged – 2p, pool vastust – 1p.

Rise Again (Official Video)

<https://www.youtube.com/watch?v=cEgsUUhqdlg>
al 8 sek kuni 6 min

27. Mõned esemed, mida reisijad sageli lennukist kaasa võtavad, on kohvikruusid, padjad, tekid ja ka Endine Ryanairi lennusaatja avaldas, et on töötanud lennul, kus enamik reisijatest võttis pärast lenduendaga kaasa. Mees paljastas, et see juhtus paar aastat tagasi Londonist Ibiza suunduval lennul. Ta selgitas, et Ibiza klubides on uueks trendiks muutunud lennukilt pärit kandmine. Varem pakkusid Ibiza ööklubid turistidele tasuta pileteid, kui nad saabusid peopaika lennuki Selleks, et kõige kallimatesse klubidesse tasuta sissepääsu tagada, hakati lennukis vajalikkevarastama. **Täida lüngad!**

28. Lahesõda oli sõda USA juhitud 35 riigist koosnenud koalitsioonivägede ja Iraagi vahel (02.08. 1990 - 28.02. 1991), mille põhjustas Iraagi sissetung Kuveiti. Kui Iraak ei olnud 1990.aasta lõpuks alistatud, olla juudid teinud USA-le ettepaneku, et lõpetavad sõja nädala jooksul tingimusel, et USA annab neile 3 kindralit (ingl.k. general). **Nimetage need 3 "kindralit/general'i"?! "Kindralite" sünniaastad 1892, 1908 ja 1952. Loodan, et lisatud logod aitavad! 3 õiget – 2p, kaks õiget – 1p.**

29. Millisest animafilmist pärinevad need kaks kaadrit?

30. Vene kaitseministeerium teatas 31.01.2023, et saatis Ukraina sõja rindele „Volga“ nimelise seadeldise, mis on

mõeldud insenerluureks ning õhu- ja maapealsete sihtmärkide hävitamiseks. J.Pitka ja K.Parts teeksid küsitaval mehetegusid. **Millise I maailmasõja aegse relvasüsteemi võtsid rassistid kasutusse?**

31. Virumaa ainukese kandleansambli *Kõuekeeled* juhendaja lõhub piire, esitades koos oma õpilastega ühtviisi veenvalt regilaule ja popmuusikat. Eesti rahvatantsu ja rahvamuusika selts valis ta aasta rahvamuusikuks. Põhjendusest saab veel lugeda: “*Ta on osalenud kandleõpetajana mitmetes pärimusmuusika laagrites ja korraldanud neid ka ise. Pedagoogitöö kõrval on ka ise aktiivne mitmekülgne pärimusmuusik, kohalik maa sool.*”. Lisaks on küsitava isakodu Uhel. **Kes?**

..... ja Jaanus Põlder /ans.Untsakad/ "Sa ütled mulle päikene"

<https://www.youtube.com/watch?v=4D4Llm7rmHQ>

al 15 sek

.....ja Jaanus Põlder /ans.Untsakad/ "Pulmamars"

<https://www.youtube.com/watch?v=LhIZ0WT8cMI>

al 8 sek

32. Abstraktse humanismi ilming: “*Tubli, lipnik! Olite esimene, kes julges avalikult vastu astuda Eestit tabanud kiriku-, palvetamis- ja kaplanibuumile, kuulutades, et kohustuslik palvetamine kaitseväge paraadil rikub põhiseadusega tagatud usuvabadust.*”, saame lugeda 2007.aasta ajalehest SLÕL. Kõrge saavutusvajadusega – 2022. raamatukogudeaasta küllastajate kuldmedalist! Lipnikust on saanud kapten ja loodetavasti viibib ta meiega ühes ruumis. **Nimi?!**

33. Aastast 2000 on lipniku aukraad ka järgmisel küsitaval, kes peaks ka meie hulgas viibima. Mõnusa sarkasmiga on ta teinud ettepaneku 2021.aasta Jõhvi aukodanikuks nimetada Ilona Kaldre - “*See isik iseloomustab käesoleval hetkel kõige paremini Jõhvi võimu ja vaimu.*”. Või siis: “*Jõhvi vallavanem Max Kaur võtab harva ajakirjanduses sõna, aga kui kirjutab, siis lõõvalt ja mõttetult./...../ Seetõttu leian, et Max Kauri loogikast lähtudes võin mina teda nimetada "vodkaesikuks" ("vodkaesentristiks").*” **Kes?**

34. “*Ma arvan, et näiteks Eestis on teater praegu keskpärane. 1970.-1980.aastatel oli see väga tugev. Siis oli seal väga palju allteksti, pidi ridade vahelt lugema ning mulle pakkus see huvi.*”, kirjutas küsitav I jõulupühal 1959 Valgas sündinud ajakirjanik. 2017. aastal valiti ta Eesti Ajakirjanike Liidu juhatause aseesimeheks. 2007.aastal saanud Virumaa missioonipremia ja Ida-Vrumaa teenetemärgi. Tänapäev teeb tööd, sedapuhku Narva volikogus. **Kes?**

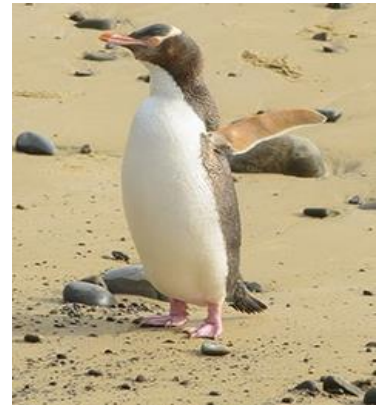

35. Iisaku kinnitab kanda räpipealinnana - kaks korda on toimunud noorte oma räpifestival (NORF), mis ei jää kolmandata. Festivali idee autor on Iisaku gümnaasiumi üheksanda klassi õpilane, noor räpihuviline, kellel on suur vedamine olla Kristjan ja Grete poeg. Kultuurkapitali preemia laureaat! **Nimi?!**

36. Uus-Meremaal resideerub ilmselt maailma kõige haruldasem pingviiniliik (*Megadyptes antipodes*), mis on teiste pingviinide seas erandlik 2 põhjusel: esiteks, et ta ei moodusta pesitsemiseks suuri kolooniaid ja teiseks on ta teiste pingviinidega võrreldes ka väga vaikne. **Eelmainitu kajastub ka tema eestikeelses nimes, mille teadmine ongi õige vastus!?**

Yellow Eyed Penguin

<https://www.youtube.com/watch?v=xurGrSPmtYU>

37. Eelmises küsimuse pingviiniliigile peab jahti samuti üksildast eluviisi eelistav hülgeilik (*Hydurga leptonyx*) – nende kaal võib ulatuda 500 kg-ni ja keha pikkus - 4 meetrit. Küsitavast on lõunameredes vaid lõuna-merielefant (*Mirounga leonina*) maailma suurimaid hülgelasi. **Nimetage hülgeilik!?** Vihjeks veel, et eestikeelses nimes on üheks pooleks võimsa maismaakiskja nimi.

38. Lähme mööda toiduahelat veel ülespoole. Eelmise küsimuse hülgeiligile on vabas looduses ohtlik vaid üks tippkiskja (*Orcinus orca*), *keda* tuntakse ka orka nime all. Sarnaselt delfiinidega on küsitavad targad ja väga sotsiaalsed loomad, kes elavad perekondlikes gruppides. **Nimetage suurim delfiinlaste sugukonda kuuluv vaalaline !?**

39. Koonus küsimus I vihje 3 punkti

"Danzigi triloogia" esimene romaan ilmus Saksamaal 1959. aastal ja tekitas saksa lugejas esialgu kummutust, sest romaan oli tugevalt poliitiline ja kombineeris erinevaid stiile, žanre ja jutustamisviise. Peategelane Oskar sünnib armukolnurgas olevate vanemate isiklike egotsentriliste probleemide puntrasse ja otsustab elada elada teistmoodi – vabana kõigist tabudest, kompleksidest, ideaalidest ja ideoloogiast. Oma kolmandal sünnipäeval otsustab ta, et suuremaks enam ei kasva.

Autor on Nobeli kirjandusauhinna laureaat. Eesti keeles on ilmunud 1990. ja 2006. aastal. **Nimetage autor ja romaani pealkiri?!**

Autor 16.10.1927 Danzig – 13.04.2015 Lübeck

39. Koonus küsimus II vihje 2 punkti

Taavi Tõnisson tõi 5. veebruaril k.a. Eesti Noorsooteatris publiku ette eelküsitud autori romaanil põhineva lavastuse noortele ja täiskasvanutele. Tõnissoni sõnul on romaanis kirjeldatud probleemid samad ka praegu: geopoliitiline ärevus ja ühiskondlik lõhenemine, igatsus

uue maailmakorra järele, demokraatia devalveerumine, ekstremismi ja populismi tõus, äärmuslik sotsiaalne kihistumine, autokraatia ja diktatuuri taasteke. Ühiskond on samamoodi tugevas väärtushinnangute kriisis, sest kõik see, mida pärast II maailmasõda hakati üles ehitama, ei paista enam kehtivat. **Nimetage lavastuse aluseks olev romaan ja selle autor ?!**

Joosep Uus Eesti Noorsooteatri lavastuses

39. Koonus küsimus III vihje 1 punkt

Küsitava autori teosest on inspireeritud ka Eesti Televisiooni iganädalane kultuuriteemaline vestlussaade, mida juhib Joonas Hellerma. Saade läks esimest korda eetrisse 22. septembril 2014 senise kultuurisaate "Jüri Üdi klubi" asemel. 2016. aastal võitis saade Eesti Kultuuri Koja auhinna Kultuuri Tegu 2016. Ikka romaan ja selle autor?!

40. Koonus küsimus I vihje 3 punkti

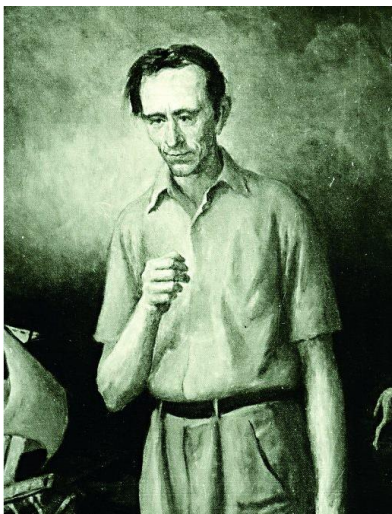
Raadio 2 "Muusikanõukogu" erisaates reastati muusikakriitikute ja -spetsialistide abiga Eesti sada kõige paremat albumit – I koht J.M.K.E. "Külmale maale". **Kuuldava J.M.K.E. laulu pealkiri?!**

J.M.K.E.

<https://www.youtube.com/watch?v=NbZq8CrSjlg>

40. Koonus küsimus II vihje 2 punkti

Artur Alliksaar "Autoportree" esimene stroof

*Mu hinges koos on munk ja
Ei tea ma, kumba enam, kumba vähem.
Kesk aja hallust köen kui tuliriit
ja otsin kõige kiuste elulähet.*

Mis on luulegeeniuse Alliksaare hinges mungale vastanduv olek?!

40. Koonus küsimus III vihje 1 punkt

Võõrsõna: inimene, kes on mõnutsev elunautija – armastab mugavust ja mõnuseid. Tuletatud vanakreeka linna Sybarise nimest. **Nimetage võõrsõna?!**

